

Dos nous acadèmics d'honor: Francisco Daurella i Josep Guinovart

Joan Uriach Marsal

Acadèmic de número. secretaria@racba.org

Avui l'Acadèmia m'ha donat l'oportunitat i al mateix temps la satisfacció de poder presentar dos nous acadèmics d'honor: Francisco Daurella Franco i Josep Guinovart Bertran, amics meus des de fa una pila d'anys.

L'oportunitat d'aquesta entrada conjunta fa que es trobin dos nous acadèmics que han tingut trajectòries vitals semblants i en els quals trobem –al meu parer– idèntics paral·lelismes que em fan pensar en aquella obra de Plutarc en què estableix concordances entre personatges il·lustres i els trets comuns de les seves trajectòries. No hi ha dubte que el tarannà apassionat d'un col·leccionista i promotor de les arts, com és Francisco Daurella, i una primera figura de la creació pictòrica tan compromesa amb l'evolució constant dels nostres temps, com és Josep Guinovart, permeten establir una simbiosi entre les seves opcions amb uns objectius comuns.

El primer paral·lelisme a què em referia ve donat pel fet que ambdós van néixer l'any 1927, amb pocs mesos de diferència. Eren anys d'una gran inquietud i agitació, tant política, social com artística. Tot estava en plena ebullició, la figura de Primo de Rivera manava a través d'una fèrria dictadura i la nostra ciutat es preparava perquè tenia la intuïció que podrien arribar fets importants i transcendents. A més a més, estàvem a les portes de l'Exposició Universal del 1929, que va ser una important fita per a totes aquestes inquietuds. He d'afegir a tot l'esmentat l'impuls urbanístic que va deixar una bona empremta de futur a Barcelona i, d'una manera particular, a la muntanya de Montjuïc.

Tots dos són personatges implicats en aquesta història barcelonina en què han sabut deixar una notable petjada, amb un caràcter diferenciats i característic. Però, sobretot, tenen com a denominador comú l'amor a l'art, en el sentit més literal, junt amb un sentiment de responsabilitat enfront de la societat civil catalana.

Francisco Daurella neix a Barcelona en el sí d'una família benestant amb vives ànsies empresarials. El seu besavi havia fundat una empresa de comerç i salaó de bacallà. Més tard, el seu avi, Josep Daurella i Rull, a més de l'impuls que va donar a aquesta empresa, tingué altres inquietuds que el van fer endinsar en el món universitari. Va ser catedràtic d'Ètica de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona i nomenat senador reial. El seu fill, Santiago Daurella i de Rull, continuà aquella funció empresarial del seu pare i la va desenvolupar amb escreix, amb una gran visió de futur. També ell va trobar temps per enriquir el seu esperit i va escriure alguns textos sobre filosofia jurídica de Plató, de qui era un gran admirador.

I arribem fins al recipiendari d'avui, Francisco Daurella. No hi ha cap dubte que trobar-se una família culta i amb inquietuds i l'exemple, tant del seu avi com del seu pare, va influir en la seva personalitat. Va estudiar, com jo, el batxillerat al Col·legi de Sant Ignasi dels Jesuïtes de Sarrià, on

va començar la nostra amistat. És llicenciat en dret i professor mercantil. Conjuntament amb el seu germà José (Pepe) ha sabut engrandir el llegat familiar creant un important grup empresarial i mantenint viu aquest esperit en la ja cinquena generació.

Amant de les belles arts, de la literatura i de la música, és el creador i patró president de la Fundació Cultural Privada Fran Daurel, que té justament la seu a la muntanya de Montjuïc, amb l'objectiu de posar a l'abast del públic la seva col·lecció de pintura i escultura contemporània.

Vull citar, així mateix, les seves inquietuds musicals, que el porten a crear una sèrie d'empreses de música funcional per oficines i empreses, entre les quals puc recordar "Música Funcional de Catalunya, S. A."

Però també, si em permeten, recalcaré la seva faceta literària. Li agrada d'escriure i té publicats nombrosos llibres sobre diferents temes com són *La vida de Marc Aureli* i *Soldado liberal*, sobre la vida de Gilbert Motier de la Fayette, primer marquès de Lafayette, home defensor de la llibertat i un controvertit progressista. Un altre llibre de dites és *Dichos, naturaleza y vida. Poliglotifonías*, en què recull dites populars en diferents idiomes, a través dels quals s'entreu la seva personalitat. Per exemple: "No diguis tot el que sents ni ensenyis tot el que tens".

He parlat amb una breu pinzellada d'en Francisco Daurella i ara ho faré d'en Josep Guinovart.

Josep Guinovart va néixer a Barcelona, com he dit abans, l'any 1927. La seva mare era filla d'Agramunt i el seu pare de la ciutat de Tarragona. Tots dos van venir a treballar a la ciutat comtal. Ella s'incorporà a la feina amb la seva tia, que tenia una vaqueria al carrer Major de Gràcia i el pare era daurador d'imatges, ofici que va deixar per anar a treballar amb els seus dos germans, pintors de paret amb botiga al carrer del Consell de Cent. Ell ens diu que, de petit, el que més recorda són els pots, les galledes, les brotxes l'olor característic de la pintura.

Mica en mica creix en aquest ambient, que vulguis o no, el menà a familiaritzar-se amb els materials pictòrics i li va produir certes sensacions que l'han marcat de per vida. La seva escolaritat, pròpia de l'època, no fou gaire reeixida i ell s'enriquia copsant tot el que anava veient. Durant la guerra, va marxar amb la família al poble de la seva mare per refugiar-se i subsistir, menjant tot el que l'hort els podia donar. D'allà té els primers records: del camp, els arbres, les gallines, els conills... però, atès que Agramunt era a prop del front del Segre i els bombardeigs s'acostaven, travessant els conreus a peu van haver d'anar fins a Cervera per agafar el tren cap a Barcelona.

Ja adolescent, va començar a treballar al taller del seu pare i els seus oncles i, alhora, anava a l'Escola de Mestres Pintors i després a l'Escola d'Arts i Oficis, situada a la Casa Llotja de la Plaça Palau, el mateix lloc on ara ens trobem. Els diumenges agafava el seu cavallet i amb una colla d'amics anaven al camp a pintar. Va inaugurar la seva primera exposició l'any 1948 a la galeria Syra.

És un pintor molt expansiu i, com hem vist, ja de petit captava tot el que passava davant dels seus ulls, formes, olors, colors. La seva evolució ha estat constant. Ha estat un pintor respectat i admirat des de ben aviat, com un dels consagrats del seu temps. A tall d'exemple: l'últim mural figuratiu que va fer el tenim exposat a les dependències del Grup Uriach.

Bon amant de la música, com Francisco Daurella, en totes les seves vessants, li agrada comentar tot el que en faci referència, amb paraula entesa i apassionada. Obert a totes les tendències, li agrada la clàssica, el jazz i els compositors contemporanis.

Tornant a la seva pintura, cal afegir que ha estat sempre una pintura compromesa, en la qual s'entreveu el poble d'Agramunt. Agramunt amb els seus colors, la seva terra, les seves llavors, les seves flors, les seves olors. Ell va voler fer la seva Fundació com una plaça forta d'art i vida. És, en definitiva, tal com va dir Maria Lluïsa Borràs, un espai poètic i permanent que dóna vida al mateix cor de la ciutat.

Ja ho he dit al començament d'aquestes paraules d'elogi: són dues trajectòries vitals i de semblants paral·lelismes, dos homes valents compromesos amb el seu temps. L'un, creant empreses, és el típic exemple de la burgesia catalana il·lustrada que ha sabut evolucionar i fer-se un lloc dins la societat civil catalana. L'altre, l'artista, és un home compromès plàsticament, que ja als voltants de l'any 1960 era present en homenatges a personalitats que quedaven fora de la cultura oficial del nostre país. Així veiem Guinovart en actes d'homenatge a Sartre, Domènech i Montaner o a poetes com García Lorca o Miguel Hernández, i per descomptat, a Picasso.

Com veieu, tots dos són homes expansius i audaços, cadascun a la seva manera, que no poden restar passius. L'un, creant cultura, i l'altre, tot transmetent aquesta cultura.

Els nous acadèmics saben molt bé que, històricament, la llei rectora de les grans evolucions en l'art és ben senzilla. En les tècniques pictòriques, de primer es pintaven coses, figures, paisatges..., després, sensacions i finalment, avui, es pinten idees, conferint a l'art una transcendència gairebé filosòfica.

Comprendre aquesta evolució requereix un esforç didàctic: apropar l'observador als nous missatges, a les noves tendències en les quals no n'hi ha prou amb "veure", sinó que cal "interpretar" el que hi ha, més enllà del que es veu. Aquesta és la tasca dels promotors, galeristes, crítics d'art i entitats de mecenatge. No cal dir que els nous acadèmics als quals avui donem la benvinguda han fet seu aquest repte i li dediquen tot el seu esforç i talent.

Des d'aquí, voldria donar las gràcies a llurs famílies, la família Daurella i la família Guinovart pel suport i l'ajut que sempre han donat als qui avui ocupen llocs d'honor en aquesta docta Acadèmia.

Ja per finalitzar, vull en nom de tots el membres i en el propi donar-vos la benvinguda, rebent el diploma, la medalla i la insígnia que us acrediten com a acadèmics d'honor d'aquesta estimada Acadèmia Catalana de Belles Arts. I si em permeteu, Paco i Guino, desitjar-vos que per molt anys pugueu lluir aquesta preuada distinció, aportant a l'Acadèmia tot el que vosaltres amb la vostra trajectòria cultural i artística heu fet i, n'estic segur, fareu en el futur.

Penso que, la nostra presència física, amb la qual hem volgut donar el relleu que es mereix aquest acte acadèmic, és ferm testimoni de sensibilitats compartides. El fet d'apartar-nos per una estona de les cabòries del món extern i sentir-nos subjectes actius d'allò que en realitat ens uneix –el culte a l'art en totes les seves manifestacions– és un fort pal·liatiu enfront del temps que ens ha tocat de viure.

Tots sabem –manllevo unes paraules d'Ortega i Gasset– que "l'art és l'única resposta a les inquietants preguntes sense resposta que, de sempre, s'ha vingut formulant l'home, tenaç en la recerca de la transcendència en sí mateix".

Moltes gràcies per tot. I a vostès, el meu sincer agraïment per la seva presència i atenció.

15 de febrer del 2006